נר מצוה

ס א מיי' פ"ו מהל' איסורי ביאה הל"ט:
סא ב מיי' שם פ"ח הל"א סמג לאוין קיא:

לידי חלול שבת ברביעי ותו לא אימא מרביעי ואילך אמר מר זוטרא מאי טעמיהו דחסידים הראשונים דכתיב °ויתן [ה'] להריון (רות ד) הריון בגימטריא מאתן ושבעים וחד הוו אמר מר זוטרא אפי' למ"ד *יולדת לתשעה אינה יולדת למקוטעים יולדת לשבעה יולדת למקוטעים שנאמר °ויהי לתקופות הימים (ש"א א) *ותהר חנה ותלד בן מיעוט תקופות שנים מיעוט ימים שנים: רבי יוסי ור"ש אומרים אין קושי יותר מב' שבתות: אמר שמואל מאי טעמייהו דרבנן דכתיב °וטמאה שבועים (ויקרא יב) כנדתה כנדתה ולא כזיבתה מכלל דזיבתה טהורה וכמה שבועים ת"ר יש מקשה עשרים וחמשה יום ואין זיבה עולה בהן כיצד שנים בלא עת ושבעה נדה וב' שלאחר נדה וארבעה עשר שהולד מטהר ואי אפשר שתתקשה עשרים וששה יום בלא ולד ולא תהא יולדת בזוב בלא ולד בתלתא נמי סגי אמר רב ששת אימא במקום שיש ולד אמר ליה רבא והא בלא ולד קתני אלא אמר רבא הכי קאמר אי אפשר שתתקשה עשרים וששה יום במקום שיש ולד ולא תהא יולדת בזוב ובמקום שאין ולד אלא נפל בתלתא נמי הויא זבה מ"ט אין קושי לנפלים: **מתני'** *המקשה בתוך שמונים של נקבה כל דמים שהיא רואה טהורין עד שיצא הולד ורבי אליעזר מטמא אמרו לו לרבי אליעזר ומה במקום שהחמיר בדם השופי היקל בדם הקושי מקום שהיקל בדם השופי אינו דין שנקל בדם הקושי אמר להן דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה היקל עליה מטומאת זיבה אבל טמאה טומאת נדה: **גמ'** תנו רבנן [סב] °תשב לרבות המקשה בתוך שמונים של נקבה שכל דמים שהיא רואה טהורין עד שיצא הולד ור"א מטמא אמרו לו לר"א ומה במקום שהחמיר בשופי שלפני הולד היקל בשופי שלאחר הולד מקום שהיקל בקושי שלפני הולד אינו דין שנקל בקושי שלאחר הולד אמר להם דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה היקל עליה מטומאת זיבה אבל מטמאה טומאת נדה אמרו לו °הרי אנו משיבין לך לשון אחר ומה במקום שהחמיר בשופי שלפני הולד היקל בקושי שעמו מקום שהיקל בשופי שלאחר הולד אינו דין שנקל בקושי שעמו אמר להם אפילו אתם משיבין כל היום כולו דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה היקל עליה מטומאת זיבה אבל מטמאה טומאת נדה אמר רבא בהא זכינהו ר"א לרבנן לאו אמריתו דמה דמה *מחמת עצמה ולא מחמת ולד ה"נ °וטהרה ממקור דמיה דמיה מחמת עצמה סב ולא מחמת ולד אימא בימי נדה נדה בימי זיבה טהורה אמר קרא תשב ישיבה אחת לכולן: **מתני'** °כל אחד עשר יום בחזקת טהרה

ישבה

לידי חילול שבת. שלא תלד בשבת ויצטרך לחלל עליה את השבת: אלא מרביעי ואילך. אבל ליל שלישי וליל שני ומוצאי שבת לא דאי מתעברה למוצאי שבת שמא תלד לרע"ג דמטי בשבת ומלאה שבת מתחלל שניתן רשות לחללו מפני סכנת גופה. והיכי דמי עשה מרע"ג ימים שבועים מאה ימים הוו שבועים שוין כר מתרי יומי וכן לק' ימים האחרים שני ימים הרי ארבע ימים עודפים על השבועים וע' ימים כולן שוים וג' ימים תן על ד' העודפים הרי שבוע וכיון שהתחילו במוצאי שבת נמלאו כלים בשבת ואם נתעברה בשני דלמא ילדה לרע"ב דמטי בשבת ואם נתעברה בשלישי דלמא ילדה לרע"א דמטי בשבת אבל בד' אי ילדה לרע"א מטי בחד בשבא ואי לרע"ב מטי בתרי בשבא ואי לרע"ג מטי בתלתא בשבא. אלמא כשמואל סבירי להו: (א)ברביעי ותו לא. כל שכן דאי מעברא בה' או בו' או בשבת דלא מטי יום לידה בשבת: לתקופות הימים. כתיב: מיעוט ימים שנים. דכל מקום שנאמר ימים ולא נאמר כמה תפוס המועט בידך ולא המרובה שאם אתה אומר ימים שלשה או ארבעה אני אומר עשרה או ק' כך שנו חכמים* (סוכה דף ה:) כל שמועו מרובה ושמועו מועטת תפסת מרובה לא תפסת תפסת מועט תפסת. הלכך כאן שנאמר ימים מכיון שנכנסו שני ימים בחדש שביעי ילדה: מכלל דזיבתה טהורה. ומהכא גמרינן לעיל [לו:] קושי בימי זיבה: יש מקשה. שרואה כ"ה יום בין קושי ובין שופי: שנים בלא עת וז' דנדה וב' לאחר נדה. בלא קושי: וי"ד. בקושי לרבי יוסי ולר"ש והכא לא חשיב אלא קודם לידה. ואי אפשר למקשה כ"ו יום שלא תהא זבה שהולד אינו מטהר אלא י"ד יום הסמוכים ללידה ופשו להו ג' בין נדות לקושי ובהנהו שלשה הויא זיבה: בלא ולד. לקמן פריך משמע שאין שם ולד א"כ לאו קושי הוא ולמה לי כ"ו בתלתא לאחר הנדה סגי: **מתני'** המקשה תוך שמונים. שנתעברה בימי טוהר או שנשתהה ולד אחר חבירו ב' חדשים ואחד נגמרה צורתו באמצע שביעי ואחד נגמרה צורתו לסוף תשיעי כמעשה דיהודה וחזקיה בני ר' חייא (לעיל דף מ.): טהורין. דכל תוך מלאת הוי דם טוהר: ורבי אליעזר מטמא. נדה דכיון דבקושי בא לאו דם טוהר הוא אלא מחמת ולד שבמעיה ומזיבה הוא דטהור אבל בימי נדה נדה: שהחמיר בדם השופי. כגון שאר יולדת שרואה ג' בשופי וילדה הרי זו יולדת בזוב: היקל בדם הקושי. לטהרה מזובה: מקום שהיקל בדם השופי. לטהרה מכל טומאה כגון תוך מלאת: אינו דין שנקל בדם הקושי. לטהרה מכל טומאה ואפי' מנדות: דיו לבא מן הדין. כגון קושי של תוך מלאת שאתם למדין מקושי דעלמא: להיות כנדון. כקושי דעלמא: **גמ'** תשב. על דמי טהרה: עד שיצא הולד. יצא הולד טמאה לידה: הרי אנו משיבין אותך לשון אחר. שלא נלמד קושי שלאחר (ג)מקושי שלפני כדאמרי' לעיל מקום שהיקל בקושי שלפני הולד אינו דין שנקל בקושי שלאחריו דהכא הוא דליכא למימר דיו לקושי שלאחריו להיות כקושי שלפניו שהרי ממנו אנו למדים אלא הכי גמרינן מקום שהיקל בשופי שלאחריו אינו דין שנקל בקושי שעמו שעם השופי דהשתא יליף קושי של אחריו דטהור לגמרי וליכא למימר ממה היקל מטומאת זיבה כדקאמר: דיו לבא כו'. שהרי ק"ו אינו נידון אלא מכח קושי שלפניו כדקתני ומה במקום שהחמיר בשופי שלפני הולד היקל בקושי שעמו: זכינהו. תשובה נצחת יכול להשיבן: אימא בימי נדה נדה. לר"א פריך כיון דלית ליה דיו לודי מיהא דבימי זיבה טהורה כקושי שלפניו כגון דאתה בקושי שבעה ימים ראשונים תהא טמאה ואם ראתה יותר יהא הדם טהור ותטבול לאחר שבעה ראשונים של קושי: ישיבה אחת לכולן. או כולן טהורין או כולן טמאין: **מתני'** כל אחד עשר יום. אחר הנדות אשה עומדת בחזקת טהרה. ובגמרא [לט.] מפרש למאי הלכתא:

ישבה

והא אמר שמואל כו'. לא מצי למימר דרבי יהודה בנפלים איירי מדנקט שמיני ותשיעי ולא נקט ג' ה'. אי נמי מדקתני ילדה: דיו לבא מן הדין להיות כנדון. וא"ת ובלא ק"ו נמי אמאי מטמא תיפוק ליה דקושי לא גרע משופי ולמה בשביל קישוי יש לה להיות טמאה וי"ל דטעמא דרבי אליעזר כדמפרש רבא בגמרא דמיה מחמת עצמה ולא מחמת ולד ולכך צריך להו לרבנן ק"ו ומחמת ק"ו אית לן למדרש קרא דדמיה למילתא אחריתי וליכא לאוקמי קרא אפי' בימי נדה דליכא ק"ו דרבנן נמי ודאי תשב ישיבה אחת לכולן ורבי אליעזר סבר דכיון דליכא לאוקמי קרא בימי נדה אפי' אי נימא ק"ו משום דיו אין לך לטהר אלא בימי זיבה אבל בימי נדה טמאה ולדידיה אף בימי זיבה טמאה משום תשב ישיבה אחת לכולן כדאמר בגמ': אימא בימי זיבה טהורה בימי נדה טמאה. פי' הקונטרס ארבי אליעזר פריך דמטמא אף בימי זיבה מדקאמר ת"ק כל דמים שהיא רואה טהורה ועלה קאמר אליעזר דטמאה ולא מפליג משמע דאף בימי זיבה דטמאה ודיו דקאמר אליעזר לדבריהם דרבנן קאמר להו והר"ר מנחם מפרש דרבי אליעזר לא מטמא אלא בימי נדה כדקאמר דיו והא דקפריך ואימא בימי זיבה טהורה הוי סיום מילתא דרבא דאמר בהא זכינהו רבי אליעזר לרבנן דהא מקרא דדמיה הוו לאו לרבנן לטמא בימי נדה ולטהר בימי זיבה ומשני תשב ישיבה אחת לכולן וכיון דמק"ו מטהרין בימי זיבה אית לן לטהר מקרא דתשב אף בימי נדה דהא משמע ישיבה אחת לכולן ואין לחלק בהן ואם כן קרא דדמיה אהא למילתא אחריתי והכי דרשינן לעיל בברייתא לרבנן מתשב שכל דמיה טהורים ואם תאמר וכיון דאי לאו קרא דתשב אף רבנן הוו מטמאין מקרא דדמיה א"כ היכי בעו למעבד ק"ו דאף בימי נדה טהורה דקאמרי הרי אנו משיבין אותך בלשון אחר *וי"ל דפרכינן ליה כיון דמק"ו מוכיח דטהורה אף בימי נדה אית לן למימר דמיה לדרשא אחריתי:

לא

[לעיל כו. כתובות ב. ר"ה יא. יבמות מב.]

[לכאורה כמנין פליאה וכן הוא דעת הרד"ק לתקופת ימים ימי עיבור כאמצעו לזמן מבלם יוצאה ופירוש ותהר חנה שהרתה ככר כאשר באה משילה ידעה אלקנה בשלה והרתה כמו באמר ויהכרם ס' לתקופת ימים ושמו כשהשלים ימי הריון ילדה בן ועם ווין שבזום לבעבר וכו']

[מו"ק מלועם דחים פרשה כן]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ברביעי נ"ל קודם ד"ה אלא מרביעי: (ב) ד"ה הרי אנו וכו' קושי שלאחר הולד מקושי שלפני הולד כדאמרי' לעיל מקום שהיקל בקושי:

◆

גליון הש"ס

גמ' הרי אנו משיבין לך. כעין במתני' דב"ק כה ע"א: תוס' ד"ה והא וכו' אי נמי מדקתני ילדה וכו'. כדמשמע לעיל כו ע"ב הפילה נפל וכו' ילדה וכו':

[לעיל לה:]

◆

מוסף רש"י

יולדת לתשעה אינה יולדת למקוטעים. אלא לחדשים שלמים של שלשים יום (ר"ה יא.).

לתקופות הימים. הרי שהם חדשים וכ' ימים (יבמות מב.).

ולא מחמת ולד. שדם הקישוי שלא קודם הולד מחמת לער הקישוי, אינו מביאה לידי זיבה, וכ"ש דם שלאחר הולד (סנהדרין פז:).

גי' רש"א וכו' במקום וי"ל וכנ"ל בלשון אחר וכו' דפרכינן ליה כיון דמק"ו מוכח ס' וע"ש

◆

תוספי הרא"ש

אמר להן דיו. ותימה רל ק"ו מהבא מנין לטמאו' אנו משום קישוי שיגרע גרע וי"ל דטעמא דר' אליעזר כדמפרש בגמ' וטהרה ממקור דמיה מחמת עצמה ולא מחמת ולד וטעמא דרבנן מתשב. ותימה כיון דטעמא דר' אליעזר מקרא מאי קאמרי לה ק"ו וי"ל דה"ק דמסתבר למדרש קרא כדדרשי' אנן משום ק"ו הר' אליעזר השיבם דאפי' דרשיתו ק"ו אין לכם לטהר אלא בימי זיבה ומשום דיו אבל בימי נדה טמאה ופירש ר' אליעזר אליבא דנפשיה ס"ל דאפי' בימי נדה טמאה כדפרשי' בגמ' ואימא בימי נדה נדה בימי זיבה טהורה ופרשי' דלר' אליעזר קפריך והא דשיימא ליה לתלמודא דר' אליעזר מטמא אפי' בימי זיבה מדקתני סתמא ר' אליעזר מטמא ומשמע דאיירי אפי' בימי זיבה דומיא דקישוי דאיירי ביה בבבא קמייתא. ועוד כיון דדריש ליה מקרא משמע ליה דהכל ענין טמא. וה"ר מנחם פי' דר' אליעזר דוקא בימי נדה מטמא כדמוכח מדיו והא דאמר ואימא בימי נדה נדה בימי זיבה טהורה לאו לר' אליעזר קא פריך אלא מסקנא דמילתא דרבא הוא דקאמר בהא וזכנהו ר' אליעזר לרבנן ומפרש ואזיל היכי זכנהו ואע"ג דאית להו ק"ו יש לכם לטמאות בימי נדה מדכתיב דמיה ומשני אליבא דרבנן אמר קרא תשב ישיבה אחת לכולן וכיון דמטהרינן בימי זיבה ה"ה בימי נדה וכפר"ח ואסיקנא לרבנן ישיבה אחת לכולן: